

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Ректор ХНТУСГ

ПРОГРАМА
вступного фахового іспиту для здобуття СВО «Магістр»
на основі РВО «Магістр» (ОКР «Спеціаліст»)

Спеціальність
051 – Економіка

Харків 2021

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Особи-вступники мають право здобувати освітній ступінь «Магістр» за умови наявності в них освітнього ступеня «Бакалавр» («Магістр») або ОКР «Спеціаліст».

Наказом ректора ХНТУСГ ім. П. Василенка створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 кору № 1085 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмами, затвердженими ректором ХНТУСГ ім. П. Василенка.

Програма фахового вступного випробування складена для абітурієнтів, які вступають на навчання до Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка за ступенем «Магістр», та передбачає оцінку базових знань осіб, що мають здобутий ОС «Бакалавр» («Магістр») або ОКР «Спеціаліст», за темами фахових дисциплін, які дають можливість оцінити загальний рівень підготовки абітурієнтів до навчання за спеціальністю 051 «Економіка».

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання за другим рівнем вищої освіти (магістерським) за спеціальністю 051 «Економіка».

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань студентів, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін, передбачених освітніми програмами підготовки бакалаврів на базі повної вищої освіти та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем «Магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» та проходження конкурсу.

Умови проведення вступного випробування. Вступне випробування проводиться у тестовій формі, в підготовленій для проведення екзамену аудиторії. Після закінчення випробування (в той же день) відповіді оцінюються членами фахової атестаційної комісії. Голова фахової атестаційної комісії підсумовує результати і оголошує оцінки.

Змістовно-методичне забезпечення вступного випробування здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр. Порядок проведення екзамену визначається положенням про приймальну комісію ХНТУСГ ім. П. Василенка.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До здачі вступного випробування допускаються абітурієнти, які здобули перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, який відповідає сьому му рівню Національної рамки кваліфікацій, і отримали диплом за відповідною спеціальністю.

Завдання фахового вступного випробування складено з метою виявлення знань, вмінь, компетентностей, якими володіє бакалавр за освітніми програмами «Економіка», «Економіка підприємства», «Економіка агробізнесу».

Вступник повинен знати:

- а) термінологію за фахом;
- б) методи економічного аналізу;
- в) організаційно-правові форми ведення бізнесу;
- г) систему оцінювання результативності виробничої діяльності;
- д) сутність та показники ефективності використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, господарської діяльності в цілому;
- е) зміст стратегічного, тактичного та оперативного планування;
- ж) основи організації інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств, методи оцінки ефективності інвестиційних проектів.

Вступник повинен вміти:

- а) визначити результати фінансово-господарської діяльності в цілому та окремого підрозділу суб'єктів господарювання;
- б) виявити невикористані резерви матеріальних, трудових, земельних, фінансових та інших ресурсів;
- в) запропонувати заходи організаційно-економічного характеру щодо підвищення результативності та ефективності господарювання;
- г) здійснити оцінку ефективності інвестиційних проектів.

Основні загально-професійні компетентності, якими повинен володіти вступник:

- а) розуміти економічні категорії та закони, причинно-наслідкові зв'язки, які існують між економічними процесами та явищами;
- б) володіти методами та інструментами спостереження, опису, ідентифікації, аналізу, синтезу та оцінки економічних процесів та явищ на підприємстві;
- в) розуміти існуючі та нові інформаційні технології та їх вплив на діяльність підприємства;
- г) знання правових основ і законодавства України, також норм і правових актів, що регламентують професійну діяльність суб'єктів господарювання;
- д) здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді;
- е) здатність прогнозувати, планувати й реалізувати заходи щодо підвищення результативності та ефективності діяльності підприємства;

- ж) розуміти організаційно-економічний механізм створення, функціонування та управління підприємством;
- з) проводити зовнішній аналіз середовища функціонування підприємства та оцінювати вплив його факторів на діяльність підприємства;
- і) розробляти стратегії, плани діяльності та ресурсного забезпечення підприємства в цілому та його окремих підрозділів;
- к) обґрунтовувати господарські рішення та організаційно-технічні заходи щодо функціонування і розвитку підприємства з урахуванням ризиків та на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій;
- л) встановлювати вплив техніко-технологічних аспектів виробництва продукції та надання послуг на економічні процеси функціонування підприємства з метою контролю;
- м) оцінювати економічну ефективність інвестиційно-інноваційних проектів розвитку підприємства.

2. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування є екзаменом, що включає тестові завдання в межах галузевого стандарту вищої освіти України з підготовки бакалаврів у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Тестові завдання складено у відповідності до змісту наступних нормативних навчальних дисциплін: мікро- та макроекономіка, економіка підприємства, маркетинг, міжнародні економічні відносини та світове господарство, аналіз господарської діяльності.

Зміст тестових завдань сформовано за наступними темами:

1. Ринкова економіка як система. Умови функціонування ринкової економіки.
2. Конкуренція і ціноутворення.
3. Розподіл доходів у ринковій економіці.
4. Господарський механізм та державне регулювання ринкової економіки.
5. Грошова система.
6. Закони товарно-грошового обігу.
7. Інфляція: сутність, причини, форми проявлення.
8. Підприємство та підприємництво. Основні функції та ознаки діяльності підприємства.
9. Класифікація підприємств.
10. Основні показники розміру підприємства та типи відтворення.
11. Сутність інтенсивного та екстенсивного шляхів зростання виробництва продукції.
12. Результати виробничої діяльності та їх оцінка. Рівень товарності.
13. Земельні ресурси. Основні показники ефективності їх використання.
14. Характеристика трудових ресурсів підприємств. Основні показники ефективності їх використання.
15. Показники руху та ефективності використання трудових ресурсів.

16. Необоротні активи та їх класифікація.
17. Основні засоби підприємства. Показники забезпеченості та ефективності їх використання.
18. Оборотні активи та основні показники ефективності їх використання.
19. Стадії кругообігу оборотних активів.
20. Затрати виробництва та їх класифікація. Собівартість продукції.
Елементи витрат виробництва.
21. Види собівартості. Фактори, що впливають на її формування.
22. Постійні та змінні витрати; визначення мінімально рентабельного обсягу виробництва.
23. Доход (виручка) від реалізації продукції. Виробнича і повна собівартість продукції.
24. Ціна, її функції та види цін.
25. Цінова політика. Цінова стратегія та її види.
26. Прибуток та його види.
27. Основні показники ефективності діяльності підприємств.
28. Фінансовий стан підприємства та основні його показники.
29. Рівень рентабельності. Економічний зміст рівня рентабельності та види.
30. Інвестиції та інвестиційна діяльність. Класифікація інвестицій.
31. Основні показники виробничої потужності підприємства.
32. Визначення оренди і лізингу та їх види.
33. Основні показники ефективності виробництва та реалізації продукції.
34. Конкурентоспроможність підприємства та чинники впливу на неї.
35. Необхідність, суть і мета реструктуризації підприємства.
36. Зміст та етапи проведення санації підприємства.
37. Сутність та причини банкрутства підприємства.
38. Показники ефективності інвестиційних проектів (чиста теперішня вартість, індекс дохідності, період окупності тощо).
39. Зміст прогнозування та планування діяльності підприємства; види прогнозів та планів.
40. Світове господарство. Глобалізація.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань, умінь і компетентностей вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

- правильність відповіді;
  - ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
  - вміння користуватись засвоєним матеріалом.

Загальна інформація тестового завдання:

1. кількість завдань тесту – 40 тестів;
  2. кількість тестових балів за 1 тест – 2 бали;
  3. максимальна кількість тестових балів – 80 балів;
  4. максимальний рейтинговий бал – 200 балів;
  5. час, відведений на виконання тесту – 120 хвилин;
  6. пороговий бал «склав/не склав» – 17 тестових балів або 100 рейтингових балів.

Таблиця переведення тестових балів у рейтингову шкалу (100–200 балів) оприлюднена на сайті Українського центру оцінювання якості освіти (табл.1) [<http://osvita.ua/test/>].

Таблиця 1.- Методика переведення тестових балів у рейтингову шкалу 100-200 балів

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Для проведення вступного екзамену формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного екзамену ухвалюється рішенням відбіркової комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного екзамену головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Зазначена Програма оприлюднюється засобами наочної інформації на Web-сайті Університету.

Екзамен проводиться у строки передбачені Правилами прийому до ХНТУСГ ім. П. Василенка згідно з розкладом, який затверджено ректором.

На екзамен вступник з'являється з паспортом, при пред'явленні якого він отримує екзаменаційний лист, завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Вступник відповідає на них з попередньою підготовкою 120 хвилин в цілому. Користуватися при підготовці друкованими або електронними інформаційними засобами забороняється.

При складанні випробування використовуються листи відповіді, які зберігаються в приймальній комісії.

Результати випробування оцінюються за 200-балльною шкалою за правилами вказаними в розділі «Критерії оцінювання вступного фахового випробування» і відмічаються у «Листі відповіді». Рівень знань вступника за результатами екзамену заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами членів комісії. Відомість оформляється одночасно з екзаменаційним листом вступника і передається до відбіркової комісії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник /. за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. К. : «Центр учебової літератури», 2013. 384 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник / В.Г. Андрійчук. К.: КНЕУ, 2013. 779 с.
3. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія : Підручник / За ред.. В.Д. Базилевича. 7-ме вид., стер. К.: Знання-Прес, 2008. 719 с.
4. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. К.: Кондор - Видавництво, 2016. 378 с.
5. Дієсперов В.С. Економіка сільськогосподарської праці / В.С. Дієсперов. К.: ІАЕ УААН, 2004. 488 с.
6. Економіка сільського господарства: навч. посіб. / Збарський В.К., Бабієнко М.Ф., Кулаєць М.М., Синявська І.М., Хоменко М.П.; за ред. проф. В.К. Збарського. К.: Агроосвіта, 2013. 352 с.
7. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підруч. / Ю. Г. Козак. К.: Центр учебової літератури, 2017. 228 с.
8. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. К.: КНЕУ, 2003. 948 с.
9. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. Вид. 3-те, без змін. К.: КНЕУ, 2006. 528 с.
10. Черевко Г.В. Економіка підприємства: навчальний посібник / За заг. ред. Г.В. Черевка. Львів: Апріорі, 2004. 384 с.
11. Шибаєва Н.В. Мікроекономіка: навч. посібник / Н.В. Шибаєва, А.Ю. Гайдусь. Харків : ФОП Езрова А.П.: Апостроф, 2016. 230 с.